

Література:

1. Нікітін А. О. Щодо визначення поняття «злочинний вплив» у Кримінальному кодексі України. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. Київ, 2020. Том 6. С. 46–56.
2. Зауваження Національної асоціації адвокатів України до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» (реєстр. № 2513). URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/files/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%97.pdf>.
3. Дудоров Олександр. Кримінально-правові проблеми сучасної України (вибрані праці). Київ: Ваіте, 2022. 632 с.
4. Речицький Всеволод. Критичний аналіз ст.255 Кримінального кодексу України щодо встановлення відповідальності за злочини, вчинені «злочинною спільнотою». URL: <https://khpg.org/1595421303>.
5. Юртаєва К. В. Компаративно-критичний аналіз положень КК України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою. *Вісник Асоціації кримінального права України*. Київ, 2020, № 2(14). С. 220–232.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-277-0-50>

КРАДІЖКА ЯК НАЙПОШИРЕНШИЙ ВИД ЗЛОЧИННОСТІ

Скиба Віталій Михайлович

викладач юридичних дисциплін

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

м. Тернопіль, Україна

Салітицький Олександр Володимирович

студент ОС Бакалавр спеціальності 081 Право

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

м. Тернопіль, Україна

Визначення кримінальних правопорушень у законодавстві України станом на сьогодні є досить актуальним питанням і зумовлено насамперед розвитком та реформуванням самої ж кримінально-правової політики нашої держави. Варто зауважити, що кримінальним правопорушенням в Україні називається «протиправне, винне діяння, яке є суспільно небезпечне і вчинене суб'єктом кримінального правопорушення».

Так, Конституція України у статті 41 закріплює наступне: «ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності, воно є непорушним» [1]. Проте в цей же час, норма даної статті дуже часто порушується, адже кримінальні правопорушення є одними з найпоширеніших.

Кримінальні правопорушення проти власності, до яких відноситься власне таке кримінальне правопорушення, як крадіжка, становлять одну із найпоширеніших та найнебезпечніших груп злочинних діянь. На цьому факті також було наголошено в постанові Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 р. № 10 – «Про судову практику у справах про злочини проти власності», оскільки дані діяння посягають на одне із найбільших цінних соціальних благ, а саме – право власності. Адже, благополуччя громадян в країні та економічна стабільність у самому суспільстві більшою мірою залежать саме від належної захищеності власності.

Варто звернути увагу, що кишенькова крадіжка вважається одним із найдавніших видів злочинів, яка була, є і залишиться найпоширенішим видом кримінального правопорушення. Це один із видів крадіжок, відповідальність за вчинення яких передбачається ст. 185 КК України [2].

Важливою гарантією реалізації конституційного права володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю виступає передбачена КК України кримінальна відповідальність за злочини проти власності, що закріплена в Розділі VI Особливої частини Кримінального кодексу України, який носить назву «Злочини проти власності» [2].

Найчастіше кримінальні правопорушення – крадіжки відбуваються з квартир, гаражів та сараїв, особливо в тому випадку, якщо вони необладнані надійно замкнутими пристроями (замками). Такий фактор, значно полегшує злочинцям доступ до матеріальних цінностей, які перебувають у вище вказаних приміщеннях. Також однією з умов здійснення даного виду кримінального правопорушення є обізнаність злочинця або ж злочинців про ступінь охорони такого приміщення та наявності ньому матеріальних цінностей.

Станом на сьогодні, у нашій державі розкривається близько 60% майнових злочинів від загальної кількості скоєних кримінальних правопорушень, які в свою чергу мають найбільший суспільний резонанс.

Зауважуємо, що з 1 січня 2022 року при кваліфікації правопорушення за статтями 185 КК України враховується сума викраденого майна, яка перевищує 248,01 гривень. У випадку меншого розміру викраденого майна настає адміністративна відповідальність.

Звертаємо увагу, що із 7 березня 2022 року Законом № 2117-IX внесено зміни до Кримінального кодексу України, щодо посилення відповідальності за злочини за ст. 185, 186, 187, 189, 191 КК України,

вчинені в умовах воєнного стану. Це основні майнові злочини, які завжди становили значну частину всієї кримінальної статистики в Україні про що зазначено вище. Так, наприклад крадіжка – ч. 1 ст. 185 КК до внесення змін вважалася не злочином, а кримінальним проступком, і за вчинення якого було передбачено покарання від штрафу 17 тис. грн. до обмеження волі строком до 5 років. Лише в разі вчинення крадіжки повторно або за попередньою змовою групою осіб (ч. 2 ст. 185 КК України), з проникненням у житло або інше володіння (ч. 3 ст. 185 КК України) чи у великому, особливо великому розмірі (ч. 4, 5 ст. 185 КК України) – передбачалися покарання у виді позбавлення волі.

На сьогодні будь-яка крадіжка (основний склад), учинена в умовах воєнного або надзвичайного стану – є особливо кваліфікованим складом злочину. Тому як наслідок вчинення крадіжки в умовах воєнного стану – кваліфікується за ч. 4 ст. 185 КК, за що передбачено покарання у виді позбавлення волі від 5 до 8 років.

За особливо кваліфіковані злочини відповідними частинами статей КК України, передбачено значно більші покарання. Призначаючи покарання за кваліфіковані й особливо кваліфіковані склади злочинів, суд при винесенні вироку ураховує всі інші пом'якшуючі або обтяжуючі обставини, крім тих, які є ознаками такого складу.

Наприклад, якщо крадіжка вчинена в умовах воєнного стану з цією ознакою вже кваліфікована за ч. 4 ст. 185 КК України, то вчинення злочину в умовах воєнного стану – вдруге не враховується як обтяжуюча обставина, бо воно вже враховано при кваліфікації. Це правило передбачено ч. 4 ст. 67 КК України.

Отже, українська кримінальна правова наука приділяє дуже багато уваги відповідальності за такий майновий злочин як крадіжку та передбачає широкий діапазон мір та видів покарання правопорушника. Сьогодні вкрай необхідне теоретичне усвідомлення нового законодавства про кримінальну відповідальність за вчинення крадіжки та розуміння практики його застосування, а особливо в умовах воєнного стану.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 14.11.2022).

2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 14.11.2022).